

4. Karol Lacko: Plaketa pre BIB, bočný pohľad

konkrétneho umenia — základných geometrických telies. Tieto komponuje, zostavuje, posúva do priestoru. Trojdimenzionálny priestor sa tak stáva súčasťou jeho plastického výtvaru a navodzuje základný kinetizačný moment.

Týmito dvoma prvkami — prekonaním subjektívneho rukopisu a tendenciou k súvzťažnosti trojdimenzionálneho priestoru a vlastného plastického výtvaru integruje vo svojej práci dva najdôležitejšie aspekty moderného umenia 20. stor., tak ako ich apostrofuje W. Hoffmann v predhovore ku katalógu č. 27 — „Kinetika“ — pre rovnomennú výstavu Múzea 20. storočia vo Viedni.

Prvé medzinárodné Bienále ilustrácií v Bratislave 1967 — BIB — poskytlo K. Lackovi ďalšiu možnosť vyskúšať nosnosť koncepcie, ktorú začal plakétou pre Slovenskú akadémiu vied. Vytvoril dvojstrannú plakétu z liateho bronzu, tvarovaného frézovaním, s gravírovaným písmom v rozmeroch 86 × 76 × 20 mm. Plakéta v obryse mierne zvislo pretiahnutého obdĺžnika je komponovaná zo symetricky usporiadaných štyroch

obdĺžnikovými plošnými útvarov, ktoré vznikli rozpolením základného obdĺžnika stredovými osami. Stredová symetria sa uplatňuje v princípe pozitívno-negatívneho striedania plochých hranolov. Základný „plán“ tvorí hmota roviny, oddeľujúca a zároveň spájajúca (ako negatívna hmota) dve a dve zvislé dvojhranové polovice plakety. Kompozičným previazaním a obsahovým ťažiskom plakety je vlastný písmový symbol BIB, prevzatý podľa návrhu typografickej značky akad. mal. M. Cipára. Autor plakety ho aplikoval bezo zmeny, ako voľný negatívny objem. Kompozíciu plakety prevzal z výstavného plagátu od grafika M. Veselého.

Perforáciou hmoty plakety vzniká tu kinetizačný moment, ruší sa „predný“ a „zadný“ pohľad. Hmota plakety sa stáva dynamizovaným významovo-plasticky integrovaným celkom. Prekračuje svoje tradičné hranice plakétového pôsobenia, stáva sa priestorovým — v súhlase so svojou funkciou — multiplikovaným objektom.

Novosť takéhoto riešenia ocenila medzinárodná porota V. Bienále mladých v Paríži v lete 1967. Karol Lacko získal za kolekciu plakiet mimoriadne uznanie a spolu s ním možnosť realizovať niektorý zo svojich budúcich návrhov v spolupráci s Parížskou mincovňou.

Toto ocenenie na najvyššom medzinárodnom fóre mladých umelcov oprávňuje nás ku konštatovaniu, že súradnice súčasného výtvarného pokroku sa nestanovujú len v tradičných ohniskách výtvarnej kultúry, ale vznikajú všade. V Paríži, Tokiu, New Yorku, Bratislave.

Poznámky

¹ Enkláva medailérskej činnosti kremnickej mincovne v 16. stor. a činnosť V. a L. Dunajskovcov v 19. stor. nestačia sklenúť oblúky súvislej vývinovej línie. Dejiny tohto žánru, podmieňujúceho svoju existenciu v slovenskej výtvarnej kultúre absolútnym nedostatkom reprezentatívnej spoločenskej objednávky, sú viac ako skromné. Medaila, podľa Jacoba Burkhardta „drobný peniaz slávy“, nemala v slovenskom prostredí koho oslavovať, lebo až do roku 1918 osobnosti, ktoré mohli byť inšpiratívnu zámienu pre jej vznik, boli v podmienkach národnej neslobody buď politicky perzekvované, alebo asimilovali k inonárodným kultúram, ktoré ich propagovali z vlastných zdrojov.

² „Medailérska trorba v Československu v letech 1945—1965,“ Výtvarné umění 6, 1965.